

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

Pars Prima De perfectione practica, stimulis ad eam, ejúsque signis
duobus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54750)

PARS PRIMA

*De perfectione practica, stimulis ad eam,
ejusque signis duobus.*

SI practicè vis scire, in quo statu economico sit domus aliqua, examinas quoad redditus & expensas annuas statum ejus actualem & habitualem. Si exactas vis inire rationes, in quo perfectionis statu vel gradu sis, examina non obiter, sed usque ad fundum, quomodo & actualiter & habitualiter constitutus sis in sequentibus.

Primò, Spiritualia quod attinet, quæ basis sunt & fundamentum omnis perfectionis, vide sis, an illa & his adjuncta opera pœnosa sæpè omittas, & ob eorum neglectum non sentias remorsum, aut sacrum aliquem horrorem. Si hiè deficiis, utcunque forte subtiliter de perfectione nôris disputare, adhuc longè ab ea abes, imò in periculoso versaris statu tepiditatis, ità quidem, ut evomi possis ex ore DEI: vide item, an exactè observes ea, quæ ad disciplinam spectant domesticam, v. g. an ipso colloquii æstu ad datum signum observes silentium. Dum refocillationem habuisti, non obstante effervescentiâ aliquâ sanguinis in agendo, loquendo moderatus sis, consucto tempore cubitum eas, &c.

2dò, Considera, an, dum spiritualia satis accuratè observas, imò & devotiones varias

superaddis, nec disciplinæ domesticæ interturbatores, non sis singularis quoad communia cum cæteris opera, non abundes in sensu tuo, supra alios velis sapere, & tibi, quod tu agis, placeat; non quòd alii, imò tibi in teipso complaceas; ab aliis tua laudari, approbari appetas, vituperari ægrè feras, multùmque exercitè & reapse vanâ aliquâ gloriolâ, aut aliis complacendi studio, stimuleris. Si hoc, non tantùm non es in genuino ad montem perfectionis tramite, sed & merita apud DEUM plurima corrumpes aut perdes; nam singularitas, & *inani gloria*, teste Basil, *dulcis est spiritualium operum exspoliatrix, jucundus animarum hostis.*

3^{tiò}, Si quoad hoc te vicisti, aut ab ejusmodi labe immunis es, inspice teipsum, an, vocationi tuæ Apostolicæ conformiter, libenter labores, studeas, an ad arduum aliquod in te suscipiendum multùm rogari debeas à Superiore, vel ad supplendum pro altero in hoc, illo munere movearis potiùs fomento inde proventuro, quàm genuino Viri Apostolici motivo, an in defectu temporalis commodi declines aciem sub prætextu valetudinis, aut aliarum occupationum. Si sic declines aciem, non habes spiritum S. P. N. qui est ex pura intentione supernaturali fortia multa facere, & dura multa pati, adcoque non es in via perfectionis Apostolicæ. Sed de hoc plura infra.

4to, Ut adhuc clariùs me explicem, si re ipsâ studes, laboras multùm; sed tamen ad instar molendinæ es, quæ non molit, nisi largo & crebro

crebro perfusa liquore (sicut aliæ non molunt, nisi vento inflato vanæ gloriæ) prætereà, si dum refocillationem habes, eâ abuteris, & dum non habes, inquietus es, aut inter fratres murmurantes, eò quòd semper humectari velis, & ad tam indigna à vitioso, quod pejus est, contracto habitu impelleris; nondùm sanè post tot in Religione transactos annos, & media ad perfectionem statui tuo congruentem à benefica DEI manu largiter suppeditata in gradu aliquo veræ perfectionis es, utcunque multa ad animarum salutem, DEI gloriam, & Ordinis tui honorem te & egisse, & etiamnum agere arbitreris. Teste Plutarcho, Ægyptii ex prima nobilitate mortuum condientes exemptum seorsim ventriculum in arcula seponebant. Dein, cum Pollinctor cadaver ad Solem convertisset, defuncti nomine Solem, Cœlitesque omnes hoc modo contestabatur: *Sol rerum Domine, vósque Cœlites me vobis contubernalem reddite! equidem piè vos colui semper, parentes honoravi, neminem occidi, aut deposito fraudavi, nec aliud quidquam infandum patravi. Quòd, si quid edendo & bibendo à me patratum est, id non meâ, sed hujus causâ commissum.* Simul cum dicto arcam, in qua ventriculus conditus erat, in profluentem projiciens, corpus reliquum, ut purum, & labis immune condiebat. Ità NB, nobiliores Ægyptii tumulabantur. Qui talentis, scientiis, rebus gestis velut Nobiliores eminent, videant, ne ratione ventriculi apud DEUM & homines ponant maculam in gloria; quia non

juvat culpam in ventriculum conjicere, aut eum in profluentem projicere; per hoc pura, & à labe contracta immunis non erit anima. Si hoc in genere abdomini tuo nimium inservivisti, terribiliter, saltem in purgatorio, torqueberis, eò quòd debitam hac in re statui tuo perfectionem non sis consecutus.

5to, Si temperans quidem es, abstemius, officio quoque tibi demandato impigrè fungeris, ostendis tamen per reiteratos actus, quòd non reverentem ac morigerum te satis præbeas Superioribus, nisi hi desiderio ac voluntati tuæ se accommodent. Si te & coràm, & in litteris servum, filium obedientissimum nomines, interim re ipsâ defectum, cujus admoneris, non emendes, nec reprehensionem æquo animo feras. Ostendis hoc ipso te reprehensione dignum, & adhuc valde imperfectum; sicut & si invidiâ ureris, quòd alii plùs te amari aut æstimari videantur.

6to, Si qua Officialis, aut Sub-Officialis aliorum (prout rivuli subin majorem solent excitare strepitum, quàm fluvii) dum oleo poteris curare vulnera tibi commissorum, acetum ex præcipiti quodam impetu affundas. Si in officio honorifico, dignitatula tua te non videaris satis posse capere, dilates fimbrias, & sis ex illis montibus, de quibus Propheta: *Tange montes, & fumigabunt*, adeoque genium quendam dominativum, præservidum, aut elatiores spiritus, quibus aliorum præfers contemptum, nondum satis fregeris. Jam satis quoque ex
acti-

actibus tuis, & inde generato habitu demonstras, quod perfectionem nondum possidere inceperis, quam S. P. N. in filiis suis requisivit, & consistit in generosa suū ipsius victoria. Stupenda sanè res! quod vir cætera annis & meritis gravis, temperans, in ascesi ac virtutis via versatus, tot sacris quotidianis exercitiis excultus, ex latente intus superbia, aut bile necdum domita, ad unicum verbum, exiguum occurrens rædium, tam subitò obliviscatur suū, & quā multò difficiliora superavit, ad ejusmodi lapillos non semel, sed tam crebrò offendere notetur ab aliis; ità quidem, ut hi quoque alios moneant, eum, de cætero bonum, esse ex illis herbis, de quibus vulgò dicitur, *noli me tangere*. Ad quid, obsecro, tua exactitudo in rebus spiritualibus, si, dum alii, minus harum curiosi, & amariore verbo impetiti lentè se præparant ad equum furoris insternendum, & conscendendum, tu jam modò subitò ocreatus in eodem, in plenissima forma confideas, & cæsum punctimque ferias.

7^{imo}, Si mansuetus quidem es, moriger, tractabilis, aliisque ornatus virtutibus; alia tamen quædam passio adhuc dominatur tibi, v. g. inordinatus amor erga carnem & sanguinem, patriam, concives, aut erga alium, cui ob apparentem tibi sinceritatem, ingenuitatem, feliciorē indolem, & nescio, quas sympathicas qualitates sensuali nimium affectu agglutinatus es, qui te in spiritualibus distrahat, per diem inquietet, partialem faciat, ut non rectum ju-

dicium feras inter amatum à te, & ab eo diffidentem, & priori, etiam cum exigua fortè aliorum ædificatione, adhæreas, eum foveas, etiam in re non æqua tueare [quâ imbecillitate magni sæpè viri correpti fuère] ô jam certè necdum cor tuum DEO, qui solus id possidere vult, planè reliquisti vacuum, adeoque nec vim debitam hæctenus tibi intulisti ad salebrosam perfectionis montem conscendendum; & quia hæc de occulto amoris ac critirii proprii fascino, quod viros cæteroqui sapientes ac graves sæpè dementat, sermo est. Adhuc unum, quod veræ ac reali perfectioni obstat, detegere debeo.

8vo, Sic nempe à natura solemus esse comparati, ut, ad quod ex ingenita indole propendimus, pro virtute aut virtutis actu habeamus, v. g. qui reapse avarus est, putat esse virtutem parsimonix, qui prodigalis est, prodigalitati colorem appingit liberalitatis, qui justò fervidior ex abundante bile est, vitium interpretatur esse zelum & rigorem justum, qui meticulosus, dormituriens, ac negligens in eo puniendo est, quod castigari meritò deberet, id ex spiritu mansuetudinis, amore pacis provenire autumat. Sic superbiam quis suam pro magnanimitate, pusillanimitatem pro humilitate, leporinas qualitates pro affabilitate, donoque conversandi sibi à DEO dato, inflexibilitatem ac duritiem animi pro fortitudine ac constantia, levitatem ac mutabilitatem pro prudentia, morositatem pro modestia &c. vendit. Interim longè à medio, in quo virtus ac perfectio consistit, aberrat. Hic

opus,

opus, hęc labor est, ut ex hoc te imperfectio-
num ac cęcitatum tuarum labyrintho explices,
si verè, ut vi professionistuę teneris, perfectio-
nem debitam consequi desideres. Hęc gratia
DEI illuminans, dirigens, consilium Confessa-
rii, Superioris, iudicium timoratorum ac pru-
dentum exquirendum, amorique ac critirio
proprio emoriendum est. Et hęc est materia
discussione digna pro omnibus, & maximè iis,
à quibus in cęteros multum boni, si medium
virtutis teneant; si verò ab eo aberrant, mul-
tum mali derivari potest & solet. Quòd si jam
his omnibus consideratis ac discussis pro hoc vel
illo perfectionis genere adipiscendo quasi despe-
ras ob habitum contrarium nimis radicatum, vel
passiones affectionesque animi tibi à natura for-
tius impressas. Jam eo ipso fateri debes, quòd
nec in via perfectionis sis, nec eam seriò inire
velis. Ergò hęc præpotentibus tibi opus est sti-
mulis.

9no, Cogita ergo, quàm carò hęc tua obsti-
nata divinis inspirationibus & impulsibus resi-
stendi ratio tibi Religioso ad tam sublime vitę
genus, ad perfectionem etiam apostolicam con-
sectandam vocato & obligato, tot ad eam adi-
piscendam mediis instructo statura sit in vita,
morte, particulari, universali iudicio, & totã
demum æternitate. Hoc ruma sapiùs, dum
examen facis quotidianum, ad confessionem te
pręparas, exercitiis spiritualibus vacas, dum-
que te salutari terrore percussum advertis, secu-
rim ad radicem tandem pone, *miserens anima*

tua, ut placeas DEO. Serius conatus, & con-
 data resolutio tale est initium, cui vulgaris illa
 applicari potest parœmia: *Dimidium facti, qui
 bene cepit, habet.* In virtutis via solum initium
 arduum est ob conflictum naturam inter & spiri-
 tum, & duarum inter se pugnantium rerum
 amorem scilicet DEI, & creaturæ vel rei illius,
 ad quam passio prædominans te potenter incli-
 nat. Nunquid experientiâ scis? quòd DEUS
 te sæpiùs impulerit ad inordinatum hunc vel il-
 lum affectum deponendum, & ipse solus cor-
 tuum plenè possidere voluerit, quòdque idè
 volueris, & non volueris, inquietus in animo
 tuo fueris, & saltem ante mortem omni inordi-
 nato affectu liber esse optaveris? Lucta & in-
 quies, quam hæctenus sensisti rebellis luminis,
 multò gravior est, ac illa erit; si seridè injun-
 ctam tibi à DEO tuâ ipsius victoriam, in hac, illa
 passione supprimenda, velut crucem asperam,
 acceptes, eamque tam fortiter cordi apprimas
 & adstringas, ut aculeos, si quos habet, ipso
 amplexu obrundas, dulcedinemque latentem
 exprimas, quæ sufficiat ad condiendas, quot-
 quot in ardua virtutis semita usque huc exhor-
 tuisti, difficultates. Illæ tibi crux videbantur
 insupportabilis, sed unctionem nondum proba-
 ras, quam jam incipies perlentiscere. Videbe-
 ris tibi multò levior terreno isto abjecto ponde-
 re, eris quietus, hilaris, non timebis in tali
 statu mortem; severus Judex non tantùm tibi
 videbitur placatior, sed & uberioribus ab ipso
 gratis solatiis inundaberis, dicēsque sæpè intrā
 re;

te: O quàm mihi modò melius est, quòd inordinatum hunc affectum exuerim, à perfectione, statui meo conformi me hactenus avertentem. Jam in ea, quâ cœpi, via pergam, securim per examen particulare radici applicabo, quæ propullulantes ex veteri affectu furculos abscindat, & quòd ulterius per DEI gratiam progrediar, eò minùs semper difficultatis sentiam. Bene habet, jam es in recta via; nam, teste Bernardo, *indefessum proficiendi studium, & jugis conatus ad perfectionem perfectio reputatur.* Si ex inconsiderantia, imprudentia, fragilitate subin ratione istius affectùs inordinati, qui in te radices fixerat, aut passionis, quæ aliàs prædominari solita fuit, in peccatum leve exposit labaris; hoc materiam tibi quidem humiliationis, diffidentia tuî ipsius subministrabit, non tamen, quia id deploras, & seridò refarcire cupis, impediet; sed potiùs inflammabit ad magis magisque debellandum, quod lapsùs istius causa est, & sic amor spiritualis, de quo in meditatione ultima libri exercitiorum agit S. P. Noster, plenius paulatim subintrans, quidquid in corde tuo ex amore naturali, sensuali, vel etiam inordinata aversione erga creaturas restat, expurgabit, tēque perficiet. Si vis signum habere, unde perfectionis statui convenientis gradus colligere aut dimetiri possis. Ecce duo, quorum primum est paulò *sublimius*, alterum omninò *planum & simplex.*

1o modò, Ante meditationem de amore spirituali S. P. N. habet meditationem de gloriosa
Christi

Christi Resurrectione, vi cuius & te gloriosè resurrecturum speras. Jam *signum est*, quòd & cor tuum DEUS, & tu perfectionem possideas, si, quantum humana fragilitas patitur, gloriosè resurgentibus Beatorum corporibus imposterum in via perfectionis assimileris. Sicut enim corpus gloriosum præditum est quatuor dotibus *claritatis, agilitatis, impassibilitatis, & subtilitatis*, & sic quasi *spirituale* efficitur. Ità amor spiritualis erga DEUM (à cuius in te augmento ac gradibus, gradus quoque perfectionis dimetiendi sunt) magis magisque in te accrescens, & quatuor animæ tuæ facultates plenius possidens, *Intellectui tuo dotem claritatis* communicabit, vi cuius tenebras ab amore proprio, aut passione in te fortiori affusas facilè dissipare, & voluntatem accendere possis ad præluendum cæteris splendido virtutum exemplo. *Dono agilitatis* idem amor afficiet *voluntatem*, quâ prompta redditur ad omnem DEI nutum, ut continuo idem velit, & superatâ exiguâ adhuc hominis inferioris reluctantiâ, voluntati divinæ in omnibus obsequatur. *In appetitu*, ut vocant, *concupiscibili* idem amor genus quoddam dabit & augebit *impassibilitatis*, quâ obturatur animus adversus omnes voluptates, & objecta sensum titillantia, ut nullâ earum vi à recto discedat. *In irascibili* denique *appetitu* donum quoddam implantabit *subtilitatis*, vi cuius, sicut sinè difficultate corpus gloriosum, quælibet obstantia etiam durissima, penetrat, ità tu difficultates in via perfectionis occurrentes perumpas,

pas, teque in agendo ac patiendo voluntati divinæ perfectè accommodes. Alterum planum & simplex perfectionis à te possessæ signum est primò, si, quod de Anna uxore Elcanæ 1. Reg. 1. legitur: *Vultus illius non sunt amplius in diversa mutati*, & vultus seu animus tuus (sive in prosperis, sive in adversis, sive dum laudaris, sive dum vituperaris, sive objecta grata, sive ingrata habeas, sive ad amorem, sive ad iracundiam inciteris, sive sanus sis, sive æger) non amplius in diversa mutetur, hoc est, in omni eventu tibi semper similis ac præsens maneat, nec magnam in passione contra nitente suppressenda [ut exterius non appareat, & interius non cruciet] difficultatem invenias. Hic enim verò lapis Lydius virtutis ac perfectionis est. 2dò, si, quod Pharao Josepho dixit Gen. 41. *Absque tuo imperio non movebit quisquam manum aut pedem in omni terra Egypti*, tu DEO dicere possis, quòd ità ei in omni actione, cogitatione, conversatione, eventu unitus maneat, ut nec pedem, nec manum, nec linguam, nec aliud quodcumque membrum moveas, aut opus inchoes, quin non simul vel habitualis, vel virtualis, vel actualis & expressa intentio influat, hoc faciendi, quod ipse vult. Hæc duo, nempe sibi semper in omni eventu similem esse, & in omni actione conjunctum manere DEO, sicut sunt certissima perfectionis signa, ità & in iis tota consistit in hac miseriarum valle felicitas, & reverà eò devenies, si indies ea, quæ tibi præscripta sunt, seriò coneris benefacere. Porro

unionem cum DEO præter allata in hac prima parte mirè promovet frequens per diem mentis in DEUM elevatio. Et quia hæc ipsa multum quoque contribuit ad opera quotidiana perfectiùs obeunda, hinc in secunda parte de hoc utilissimo exercitio agetur.

Interim, quia homo Societatis non tantum ad hanc perfectionem & felicitatem vocatus est, sed ut simul salutem ac perfectionem proximi promoveat, talèmq; se per cooperationem cum gratia divina formet, ut omnis generis officia, directionem ac regimen animorum tam in-quàm extra Societatem concernentia, ritè ad majorem DEI gloriam obire valeat, modò, ut promisi, de perfectione ac dotibus ad Virum Apostolicum requisitis agam.

PARS SECUNDA

De triplici dote ac perfectione viri ad proximum juvandum vocati.

Perfectio ad genuinum Virum Apostolicam requisita exigit, ut D. N. J. C. ad cujus Societatem vocatus es, vitam, mores, & modum agendi exprimas in omni opere, in quo, sive cum Confratribus, sive cum externis agis. Jam sicut de Divina Sapientia Sap. 8. dicitur: quòd *atingat omnia à fine usque ad finem fortiter, & suaviter*, ità in vita, & modo agendi Christi cum hominibus, quorum futurus Salvator in mundum venerat, invenies: quòd, dum cum
homi-